

**20<sup>ο</sup> Εθνικό Συνέδριο  
“Ενέργεια και Ανάπτυξη 2015”**

**«Ο ρόλος του Ομίλου των ΕΛΠΕ  
Στην ΑΝΑΚΑΜΨΗ της ελληνικής οικονομίας»**

**Στάθης Ν. Τσοτσρός  
Πρόεδρος ΔΣ Ομίλου ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ**

**Αθήνα 11 Νοεμβρίου 2015**

Κυρίες και Κύριοι καλησπέρα σας

Από το βήμα του συνεδρίου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους διοργανωτές, για την ευκαιρία που μου δίνεται, να εκφράσω κάποιες, ελπίζω, χρήσιμες σκέψεις, που ενδεχόμενα θα συμβάλλουν στο γενικότερο προβληματισμό, για το συστηματικό σχεδιασμό και τις αποφάσεις, που θα καταστήσουν δυνατή την ανάκαμψη της οικονομίας της πατρίδας μας, που ήδη διανύει τον έβδομο χρόνο της πιο βαθείας και μεγάλης σε διάρκεια κρίσης στη σύγχρονη ιστορία της.

## Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

### Α. Η Ελληνική Κρίση 2009-2015

Δυστυχώς οι διαπιστώσεις για την κατάσταση, τα δομικά προβλήματα και αίτια της παρατεταμένης κρίσης παραμένουν σχεδόν τα ίδια ακόμα και σήμερα.

Μεταξύ άλλων συνοπτικά μπορούμε να αναφερθούμε:

1. Στο ασταθές, μεταβαλλόμενο και γραφειοκρατικό πλαίσιο, ρυθμίσεων και παρεμβάσεων (φορολογικό, αναπτυξιακό, χρηματοπιστωτικό πλαίσιο, ιδιωτικοποιήσεις)
2. Στις ελάχιστες επενδύσεις και τη διακοπή μεγάλων έργων
3. Στη διαρκή μείωση χρηματοδότησης επενδύσεων στην εκπαίδευση
4. Στην αποδιάρθρωση των παραγωγικών δομών και τη συρρίκνωση των παραγωγικών μονάδων
5. Στα έντονα προβλήματα του χρηματοπιστωτικού συστήματος με καίρια έκφραση την περιορισμένη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα
6. Στη βίαιη και διαχρονική περικοπή μισθών και συντάξεων και τη δραστική μείωση περιουσιακών στοιχείων κυρίως της αξίας της κατοικίας
7. Στην ανεργία και τη μετανάστευση νέων επιστημόνων
8. Στην επιδείνωση δεικτών ανταγωνιστικότητας
9. Στη συρρίκνωση της μεσαίας τάξης (φτωχοποίηση)
10. Στη διαφθορά, τη διαπλοκή και την εκτεταμένη φοροδιαφυγή
11. Στο μη βιώσιμο χρέος
12. Στην ηθική πολιτική και πολιτισμική κρίση αξιών

Δεδομένου ότι, το ζητούμενο για το σημερινό συνέδριο είναι η ανάκαμψη και ο ρόλος της ενέργειας, θα αναφερθώ κατ' αρχήν στα αυτονόητα κοινής αποδοχής «προαπαιτούμενα» για όποιο εγχείρημα ανάκαμψης, παρά το ότι αυτό αποτελεί προφανώς κοινοτυπία για τους ακαδημαϊκούς και τα στελέχη της βιομηχανίας που παρευρίσκονται σήμερα.

Στα προαπαιτούμενα αυτά περιλαμβάνονται:

1. Η σταθερότητα του πολιτικού συστήματος
2. Το σταθερό περιορισμένης έκτασης, αντιγραφειοκρατικό και ευέλικτο πλαίσιο, των άκρως απαραίτητων και σύμφωνων με τις ευρωπαϊκές πολιτικές, κρατικών ρυθμίσεων
3. Οι αξιόπιστες μεταρρυθμίσεις για την πρόληψη και την πάταξη της εκτεταμένης φοροδιαφυγής, διαπλοκής και διαφθοράς
4. Η εξυγίανση του χρηματοπιστωτικού συστήματος

5. Οι επιλεγμένες δράσεις και παρεμβάσεις εξασφάλισης «διαχρονικά» πλεονασματικών προϋπολογισμών
6. Η σαφής αναπτυξιακή στρατηγική και στόχοι (επιλογή παραγωγικών τομέων και αναπτυξιακών πολιτικών στην κατεύθυνση ενίσχυσης της διεθνούς ανταγωνιστικότητας)
7. Το ελκυστικό πλαίσιο προσέλκυσης επενδύσεων
8. Η δραστική ενίσχυση της χρηματοδότησης της **Εκπαίδευσης** και της **Έρευνας**, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης εξωστρεφών συνεργασιών και της ενεργούς συμμετοχής στα ευρωπαϊκά και διεθνή ερευνητικά προγράμματα καινοτομίας και προώθησης των κλάδων αιχμής και τέλος
9. Η συνολική αντιμετώπιση στο πλαίσιο της Ε.Ε. του εντεινόμενου προσφυγικού και μεταναστευτικού προβλήματος

## **B. Ο ενεργειακός Όμιλος ΕΛΠΕ**

Ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ δραστηριοποιείται σε όλο το εύρος της ενεργειακής αλυσίδας:

- στον κλάδο του πετρελαίου και των πετρελαιοειδών [έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, διύλιση (ετήσιας δυναμικότητας 16 εκατ. τόνων αργού πετρελαίου), χονδρική (60-65 % των αναγκών εγχώριας κατανάλωσης) και λιανική (1.700 πρατήρια και πωλήσεις 30 % της εγχώριας αγοράς) εμπορία προϊόντων],
- στην παραγωγή και εμπορία πετροχημικών,
- στη μεταφορά αργού πετρελαίου και προϊόντων (αγωγοί, θαλάσσιες μεταφορές)
- στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
- στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας, μέσω της συμμετοχής κατά 50% στην Elpedison
- συμμετοχή κατά 35% στη ΔΕΠΑ
- σε μελετητικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες (ΑΣΠΡΟΦΟΣ)

Σήμερα, ο Όμιλος απασχολεί 3.335 εργαζομένους στην Ελλάδα και το εξωτερικό, διαθέτει ενεργητικό αξίας €6,9 δισ και ίδια κεφάλαια ύψους €1,8 δισ (στοιχεία 30.9.2015). Με παρουσία σε 7 χώρες, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ είναι ένας από τους ισχυρότερους ενεργειακούς ομίλους της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Οι μετοχές της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. είναι εισηγμένες στα χρηματιστήρια Αθηνών και Λονδίνου ενώ άνω του 50% της συνολικής χρηματοδότησης του Ομίλου προέρχεται από διεθνή κεφάλαια. Τα ομόλογα της εταιρείας διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου. Με βάση στοιχεία του Σεπτεμβρίου 2015, οι κύριοι μέτοχοι της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ είναι το Ελληνικό Δημόσιο (35,5%) και η Pan-European Oil and Industrial Holdings (42,6%). Οι Έλληνες θεσμικοί επενδυτές κατέχουν 8,6% των μετοχών, οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές 5,8%, ενώ οι περίπου 80.000 ιδιώτες μέτοχοι 7,6%. Σημειώνεται ότι οι μετοχές του Ομίλου συμμετέχουν σε σειρά χρηματιστηριακών δεικτών του Ελληνικού Χρηματιστηρίου και παρακολουθούνται από μεγάλο αριθμό επενδυτών και αναλυτών παγκοσμίως.

Ο Όμιλος είναι ο μεγαλύτερος βιομηχανικός επενδυτής στην Ελλάδα, έχοντας πραγματοποιήσει **ένα πολύ μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα συνολικού ύψους άνω των 3 δισ. ευρώ την πενταετία 2008-2012** εν μέσω διεθνούς και εγχώριας οικονομικής κρίσης

ενώ παράλληλα υλοποίησε σειρά προγραμμάτων βελτίωσης απόδοσης συνολικού ετησιοποιημένου οφέλους €361 εκατ. μέχρι το τέλος του 2014.

Υπό την πίεση των άμεσων συνεπειών της κρίσης που είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντικότερη **μείωση της εγχώριας κατανάλωσης πετρελαιοειδών** (-39 % η δασμολογημένη και -34 % η αδασμολόγητη αγορά), ο Όμιλος ΕΛΠΕ **αναζήτησε διεξόδους στη διεθνή αγορά** αυξάνοντας τον όγκο των εξαγωγών κατά 99,85 % μεταξύ των ετών 2008 και 2015, **με συνέπεια την αύξηση της συμμετοχής των εξαγωγών** στις συνολικές ετήσιες πωλήσεις από **20,82 %** το 2008 σε **50,28 %** το 2015.

#### **Οικονομικά αποτελέσματα**

Τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες όπως ενδεικτικά τα διεθνή περιθώρια διύλισης, η ισοτιμία € / \$ και η τιμή του αργού πετρελαίου και προϊόντων. Επιπλέον, ουσιαστικό ρόλο παίζει η δομή κόστους και η ανταγωνιστικότητα της κάθε εταιρείας, καθώς ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε μια ανοικτή διεθνή αγορά και έχει να ανταγωνιστεί με άλλα περιφερειακά διυλιστήρια.

Μετά μια διετία ζημιολόγων αποτελεσμάτων (-269 εκατ. Ευρώ το 2013 και -365 εκατ. Ευρώ το 2014), ο Όμιλος **επανήλθε στην κερδοφορία το 2015, σημειώνοντας μάλιστα ιστορικά υψηλά λειτουργικά αποτελέσματα 9μήνου**, με συνέπεια η **λειτουργική κερδοφορία (EBITDA) στο τέλος του έτους να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 750 εκατ. ευρώ**, σύμφωνα με συντηρητικούς υπολογισμούς που βασίζονται στα ιδιαίτερα κερδοφόρα αποτελέσματα του τρίτου τριμήνου, που θα ανακοινωθούν αύριο, καθώς επίσης και στη συνεχιζόμενη υψηλή κερδοφορία και κατά το δίμηνο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου.

## **II. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

### **Γ. Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία και οι νέες γεωπολιτικές συνθήκες**

Μετά τις εμπειρίες των τελευταίων ετών και τα τραγικά δυσμενή αποτελέσματα για τη χώρα, ως άμεση συνέπεια, πέραν των άλλων, και των ατυχών επιλογών των εκάστοτε, Υπουργών Οικονομικών, της παρελθούσης επταετίας, έχουμε την πεποίθηση ότι έχει καταστεί φανερό στον καθένα ότι, **ο όποιος σχεδιασμός με στόχο την ανάκαμψη, δεν έχει τύχη, αν δεν έχουν αξιολογηθεί ορθά, αφενός μεν, οι τάσεις και εξελίξεις της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, αφετέρου δε, οι εκφρασμένες πολιτικές και το κανονιστικό πλαίσιο όπως και ο οδικός χάρτης των επιμέρους τομέων και στην περίπτωση μας της ενέργειας, που αποτελούν το πλαίσιο δράσης για τα μέλη της Ε.Ε., που τυχαίνει να είναι και οι κύριοι δανειστές μας.**

**Οι εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία και για το 2015, είναι κοινά αποδεκτό, ότι «διαμορφώνονται υπό την καθοριστική επίδραση αφενός μεν, του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής (πολλαπλασιασμός ακραίων καιρικών φαινομένων, επιδείνωση της έλλειψης νερού) και της πλημμυρούς αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγικής δραστηριότητας (αύξηση της μόλυνσης στον αναπτυσσόμενο κόσμο) αφετέρου δε, της δομής και της λειτουργίας του αναπτυξιακού μοντέλου της σύγχρονης περιόδου, απορρύθμισης των θεσμικών πλαισίων των εθνικών οικονομιών και της κυριαρχίας του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου, που ανέδειξε ως κρίσιμα προβλήματα: την ανάπτυξη χωρίς αύξηση της απασχόλησης, την αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας και την υπερχρέωση των ανεπτυγμένων οικονομιών, με συνέπεια την αποδιάρθρωση του κοινωνικού κράτους, την αποδυνάμωση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας και την**

ενίσχυση του εθνικισμού που διευρύνεται επικίνδυνα μεταξύ άλλων και λόγω των ελλειμματικών πολιτικών ηγεσιών.»(World Economic Forum, 2015). **Πέραν αυτών, ως μείζονος σημασίας γεγονότα**, με ιδιαίτερη βαρύτητα, για τις εξελίξεις το 2015, αναφέρονται η λήξη της επταετούς περιόδου ποσοτικής χαλάρωσης και μηδενικών επιτοκίων της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed), η δρομολόγηση αλλαγής του οικονομικού μοντέλου της Κίνας και τα γεγονότα στην Κριμαία και ανατολική Ουκρανία. (Παγκόσμια Τράπεζα, ΔΝΤ, Goldman Sachs)»

Είναι επίσης προφανές ότι, για τη διαμόρφωση των μελλοντικών παγκόσμιων εξελίξεων, καθοριστικό ρόλο θα παίξουν:

- η αναδιάταξη των εμπορικών οδών στο πλαίσιο της Συμφωνίας του Ειρηνικού,
- η περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου της Κίνας στην ασιατική ήπειρο, στο πλαίσιο της οποίας εντάσσεται η πρόσφατη προσέγγιση Κίνας – Ταϊβάν αλλά και
- ο ιδιαίτερης σημασίας για την Ευρώπη και τη Δυτική Ασία σχεδιασμός από την Κίνα του Κινέζικου δρόμου του Μεταξιού.

Τα μείζονος σημασίας αυτά γεγονότα επιβάλλουν στην Ευρώπη την ανάγκη επανεκτίμησης του γεωπολιτικού παράγοντα στον οποία κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε πιο αναλυτικά στη συνέχεια.

**Όπως επισημαίνει σε πρόσφατο άρθρο του (PROJECT SYNDICATE, 2 Νοεμβρίου 2015) ο Joschka Fischer** Βουλευτής των Πρασίνων και Υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας (1998-2005) **με τίτλο «Η επιστροφή της γεωπολιτικής στην Ευρώπη»**, η προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία καθώς και ο πόλεμος στην Ανατολική Ουκρανία, έκαναν ξεκάθαρο, ότι η διεθνής τάξη δεν τηρείται βάσει των νόμων. Δυστυχώς ο κόσμος είναι πολύ σκληρός και κυβερνά ο ισχυρός. Η στρατιωτική επέμβαση της Ρωσίας στη Συρία και η προσφυγική κρίση στην Ευρώπη, τονίζουν τη ρεαλιστική αυτή προσέγγιση και κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για την Ευρώπη ότι αργά ή γρήγορα οι κρίσεις στις γειτονικές της ασταθείς περιοχές (Ανατολική Ευρώπη, Μέση Ανατολή ή Βόρεια Αφρική) θα φθάσουν και στο δικό της έδαφος. Από την άλλη με τον σχεδιαζόμενο κινεζικό Δρόμο του Μεταξιού ένα γιγαντιαίο έργο με επενδύσεις που αγγίζουν τα 3 τρισ. δολάρια που στοχεύει αφενός μεν στην ανάπτυξη της Δυτικής Κίνας, αφετέρου δε στη σημαντική αύξηση της οικονομικής και πολιτικής επιρροής της Κίνας στην Ευρώπη αλλά και προφανώς στις χώρες διέλευσης της Κεντρικής και Δυτικής Ασίας, επιχειρείται να διαμορφωθεί μια στρατηγική, εναλλακτική στις διατλαντικές δομές.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, η αστάθεια στην Ανατολική Ευρώπη, στη Μέση Ανατολή και την Αφρική, η στρατιωτική επέμβαση της Ρωσίας στη Συρία και η προσφυγική κρίση, καθώς επίσης και η νέα πραγματικότητα που θα διαμορφωθεί μετά την υλοποίηση του κινέζικου δρόμου του Μεταξιού, επιβάλει την επιστροφή της γεωπολιτικής στην Ευρώπη ως βάση ρεαλιστικών επιλογών στο πλαίσιο των ραγδαίων διεθνών μεταβολών και εξελίξεων.

#### **Δ. Το πετρελαϊκό περιβάλλον**

Η οικονομική κρίση είχε ως συνέπεια την κατακόρυφη πτώση στη ζήτηση των πετρελαιοειδών και στα περιθώρια διύλισης, με άμεση επίπτωση στην κερδοφορία του κλάδου παγκοσμίως.

Ο τομέας διύλισης τα τελευταία χρόνια έχει εισέλθει σε μια περίοδο αναδιοργάνωσης και ανακατάταξης σε παγκόσμιο επίπεδο. Η οικονομική κρίση έχει αναγκάσει πολλές μεγάλες εταιρίες του χώρου (όπως ENI, Shell, Total, INEOS) να επαναξιολογήσουν τη στρατηγική τους λαμβάνοντας την απόφαση να μειώσουν τη έκθεση τους στη δραστηριότητα σε ορισμένες χώρες είτε, **κλείνοντας/πωλώντας λιγότερο ανταγωνιστικά διυλιστήρια** είτε,

**μετατρέποντάς τα σε αποθηκευτικούς χώρους.** Ειδικά στην Ευρώπη έχουν διακόψει τη λειτουργία τους ή αλλάξει χρήση από το 2008, **22 διυλιστήρια** συνολικής δυναμικότητας 2,6 εκατ. βαρελιών ημερησίως, δηλαδή το 13% της συνολικής διυλιστικής δυναμικότητας της Ευρώπης, εκ των οποίων τα 15 συνολικής δυναμικότητας 1,8 εκατ. βαρελιών ημερησίως αφορούν χώρες της ΕΕ. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των αναλυτών, θα πρέπει να αποσυρθεί επιπλέον διυλιστική ικανότητα ύψους 1,5-2 εκατ. βαρελιών ημερησίως για να επέλθει ισορροπία στο ισοζύγιο προσφοράς/ζήτησης.

Οι πιέσεις προς την κατεύθυνση απόσυρσης διυλιστικής ικανότητας αυξήθηκαν από τον ολοένα και εντεινόμενο ανταγωνισμό στη Μεσόγειο. Όπως είναι γνωστό **στη γειτονική Τουρκία** έχει ήδη ολοκληρωθεί ένα σημαντικό έργο αναβάθμισης του διυλιστηρίου Izmit με επένδυση μεγαλύτερη των \$3,0 δισ., ενώ ξεκινά η κατασκευή του διυλιστηρίου STAR στη Σμύρνη συνολικής επένδυσης \$ 5 δισ.

**Επιπλέον, μεγάλα έργα που θα προσθέσουν σημαντική διυλιστική ικανότητα, είναι σε εξέλιξη στη Μ. Ανατολή.** Ήδη έχουν ολοκληρωθεί 3 νέα μεγάλα διυλιστήρια (Jubail, Yanbu, Ruwais) συνολικής δυναμικότητας 1,2 εκατ. βαρέλια/ημέρα, τα οποία εξάγουν, κυρίως ενδιάμεσα κλάσματα, τόσο στην Ασία όσο και στην Ευρώπη και αναμένεται να καλύψουν μέρος του ελλείμματος προσφοράς στη Μεσόγειο. Τέλος, **σημαντική αύξηση δυναμικότητας, αλλά και αναβάθμιση διυλιστηρίων, πραγματοποιήθηκαν στη Ρωσία.**

Ο εντεινόμενος ανταγωνισμός στη Μεσόγειο, είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την ανταγωνιστική παρουσία των ελληνικών διυλιστηρίων, πέραν των άλλων και δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε και υπό την πίεση της συρρίκνωσης της εσωτερικής αγοράς, ήδη περισσότερο από το 50 % της παραγωγής εξάγεται.

Επιπλέον, τα εκτός ΕΕ διυλιστήρια δεν επιβαρύνονται με το κόστος συμμόρφωσης με τις ποιοτικές προδιαγραφές των προϊόντων και τις αποδεκτές περιβαλλοντικές επιδόσεις της παραγωγικής διαδικασίας που ισχύουν στην ΕΕ. Αυτό το γεγονός, σε συνδυασμό με την απουσία παρόμοιων προδιαγραφών στις εκτός ΕΕ αγορές, στις οποίες απευθύνεται η πλειονότητα των προϊόντων που παράγει ο κλάδος, θέτει τα ευρωπαϊκά και τα ελληνικά διυλιστήρια σε μειονεκτική ανταγωνιστική θέση, με τη δυσμενή προοπτική, η θέση αυτή να χειροτερεύσει στο άμεσο μέλλον.

Ωστόσο, τους τελευταίους 12 μήνες τα περιθώρια διύλισης έχουν σημειώσει σημαντική αύξηση ιδιαίτερα στην Ευρώπη και τη Βόρειο Αμερική. Κύριοι παράγοντες είναι η κατακόρυφη πτώση των διεθνών τιμών του πετρελαίου που συμβάλλει στο χαμηλότερο κόστος ενέργειας για τα διυλιστήρια, αλλά και η σημαντική αύξηση της ζήτησης βενζίνης στις ΗΠΑ.

Επιπλέον, η περιοχή της Μεσογείου έχει ωφεληθεί από αύξηση της ζήτησης βενζίνης από τη Δυτική & Βόρεια Αφρική και τον Περσικό κόλπο, αλλά από τη αυξημένη ζήτηση σε ντιζελ κίνησης των Ευρωπαϊκών χωρών της λεκάνης της Μεσογείου, μέρος της οποίας όμως ολόένα και περισσότερο καλύπτεται από εισαγωγές από τη Βόρειο Αμερική, τη Ρωσία και τη Μέση Ανατολή.

### III. Ο ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΛΠΕ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΓΙΑ ΤΟ 2050

#### Ε. Ο ευρωπαϊκός ενεργειακός χάρτης για το 2050

Ο εν ισχύ ευρωπαϊκός ενεργειακός σχεδιασμός διατρέχεται από την κεντρική απόφαση ανάληψης δράσης, σε παγκόσμιο επίπεδο, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ο κεντρικός στόχος της απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές επιχειρείται να επιτευχθεί με πολιτικές δεσμεύσεις, δράσεις και μέτρα για:

- Υψηλή ενεργειακή απόδοση και εξοικονόμηση ενέργειας
- Ανταγωνιστική παρουσία τεχνολογιών διαφοροποιημένων εκπομπών με την παραδοχή ότι το κοινό αποδέχεται τόσο την πυρηνική ενέργεια όσο και την τεχνολογία δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS).
- Υψηλό μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) με στόχο για το 2050 συμμετοχή στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση 75 % και στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας 97 % και τέλος
- Χαμηλό μερίδιο πυρηνικής ενέργειας.

Διαφοροποιημένες εμφανίζονται οι εκτιμήσεις για τις εξελίξεις σε παγκόσμιο επίπεδο της International Energy Agency (IEA), σύμφωνα με τις οποίες οι μεν ΑΠΕ από 13,1 % της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας το 2012, αυξάνουν τη συμμετοχή τους σε 25,4 % το 2030 και 43,3 % το 2050. **Αντίθετα, ο άνθρακας και το πετρέλαιο μειώνουν τη συμμετοχή τους από 28,2 % και 32,6 % αντίστοιχα το 2012 σε 19,7 % και 25,1% το 2030 και σε 11,1 % και 17,4 % το 2050. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ιδιαίτερα σημαντική είναι η εκτίμηση της μείωσης σταδιακά κατά 16,8% έως το 2030 και συνολικά έως το 2050 κατά 36,9 % της συνολικής κατανάλωσης πετρελαιοειδών από 179 Εξα ( $10^{18}$ ) Joule το 2012 σε 149 Εξα Joule το 2030 και τελικά σε 113 Εξα Joule το 2050.**

Για το μετασχηματισμό του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος προωθούνται δέκα διαρθρωτικές αλλαγές που έχουν άμεσες και σημαντικές επιπτώσεις για το συνολικό κόστος του ενεργειακού συστήματος και τη διάρθρωση των επενδύσεων. Σύμφωνα με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την “Ενεργειακή Ενοποίηση και την Πολιτική για την Κλιματική Αλλαγή” (Energy Union and Climate Change Policy):

“Θα πρέπει να απομακρυνθούμε από μια οικονομία η οποία μέχρι σήμερα βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα, μια οικονομία στην οποία η ενέργεια βασίζεται σε μια συγκεντρωτική, από την πλευρά της προσφοράς, προσέγγιση και η οποία στηρίζεται σε παλιές τεχνολογίες και ξεπερασμένα επιχειρηματικά μοντέλα. Θα πρέπει να ενδυναμώσουμε τους καταναλωτές παρέχοντας τους πληροφορίες, επιλογή και δημιουργώντας ευελιξία για διαχείριση της ζήτησης εξίσου καλά όπως και την προσφορά. Θα πρέπει να απομακρυνθούμε από ένα κατακερματισμένο σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται από μη συντονισμένες εθνικές πολιτικές, εμπόδια αγοράς και ενεργειακά απομονωμένες περιοχές”. (Energy Union Framework strategy, adopted on 25 February 2015)

Στο πλαίσιο αυτό, ο πετρελαϊκός κλάδος υφίσταται σημαντικότερες πιέσεις, λαμβάνοντας υπόψη πέραν των άλλων, αφ’ ενός μεν την πολιτική επιλογή της στροφής προς τα εναλλακτικά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, αφ’ ετέρου δε, πέραν της καθοριστικής σημασίας επιλογή των ΑΠΕ ως κομβικού παράγοντα, την επιλογή του φυσικού αερίου ως καίριας σημασίας για το μετασχηματισμό του ενεργειακού συστήματος. Με τις επιλογές αυτές “Το πετρέλαιο μάλλον θα παραμείνει στοιχείο του

ενεργειακού μείγματος ακόμη και το 2050, και **θα αποτελεί κυρίως το καύσιμο για μέρος των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών μεγάλων αποστάσεων**. Η πρόκληση για τον πετρελαϊκό τομέα έγκειται στην προσαρμογή του στις μεταβολές της ζήτησης πετρελαίου, που προκύπτουν από τη στροφή προς ανανεώσιμα και εναλλακτικά καύσιμα, και στην αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τον μελλοντικό εφοδιασμό και τις τιμές. Η διατήρηση της πρόσβασης στην παγκόσμια αγορά πετρελαίου και **η διατήρηση ευρωπαϊκής παρουσίας στον εγχώριο τομέα διύλισης** – παρουσίας που θα είναι ικανή να προσαρμόζει τα επίπεδα δυναμικότητας στην οικονομική πραγματικότητα μιας ώριμης αγοράς – είναι σημαντικά ζητήματα για την οικονομία της ΕΕ, σε τομείς που εξαρτώνται από προϊόντα διύλισης ως αρχικά υλικά, π.χ. η βιομηχανία πετροχημικών, και για την ασφάλεια του εφοδιασμού”. (COM (2011) 885 τελικό, 25.12.2011, σ. 15)

Πέραν των μεσο-μακροπρόθεσμων αυτών πιέσεων που θα αντιμετωπίσει η πετρελαϊκή βιομηχανία, ιδιαίτερη σημασία, στο πλαίσιο ενός μεσοπρόθεσμου σχεδιασμού, έχει το γεγονός του ολοένα και εντεινόμενου ανταγωνισμού στη Μεσόγειο, όπως ήδη έχει προαναφερθεί.

## **ΣΤ. Η στρατηγική, ο ρόλος και οι στόχοι του Ομίλου των ΕΛΠΕ στο εγχείρημα της ανάκαμψης**

### **ΣΤ1. Η στρατηγική και ο ρόλος των ΕΛΠΕ**

Οι ισχυρότατες πιέσεις στον κλάδο της διύλισης, που προαναφέρθηκαν, αναδεικνύουν, αλλά και επιβάλλουν, **ως κεντρικό μεσοπρόθεσμο στόχο του Ομίλου, την διασφάλιση της διεθνούς ανταγωνιστικής παρουσίας του κλάδου της διύλισης**, που αποτελεί προαπαιτούμενο για οποιοδήποτε σχεδιασμό ή αναζήτηση ρόλου στο εγχείρημα της ανάκαμψης.

Επομένως, η διατήρηση των δεικτών ανταγωνιστικότητας των ΕΛΠΕ στο 25 % των πλέον ανταγωνιστικών διυλιστηρίων, σύμφωνα με την κατά Solomon κατάταξη, αποτελεί για την εταιρεία πρωταρχικό στόχο και βασική υποχρέωση προς τους μετόχους της.

Στο πλαίσιο του μεσο-μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, ο Όμιλος υιοθετεί τις ευρωπαϊκές θέσεις μετασχηματισμού του ενεργειακού συστήματος, καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα και αναπροσανατολισμό προς τις ενεργειακές δράσεις και προϊόντα της νέας εποχής (ΑΠΕ, δίκτυα φυσικού αερίου, ηλεκτρική ενέργεια), με παράλληλη ισχυροποίηση στον πετρελαϊκό κλάδο, όπως προσδιορίζεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ενεργειακού μετασχηματισμού.

**Ο Όμιλος, με διεθνή ανταγωνιστική παρουσία και προσανατολισμό, φιλοδοξεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο εγχείρημα της ανάκαμψης** συμμετέχοντας ενεργά και αποτελεσματικά:

- στην ενεργό συμμετοχή στον ενεργειακό μετασχηματισμό της χώρας
- στην υλοποίηση μεσο-μακροπρόθεσμου επενδυτικού προγράμματος
- στη βελτίωση του ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών της χώρας
- στην προστασία του περιβάλλοντος και την ενίσχυση της ασφαλούς λειτουργίας
- στην απρόσκοπτη τροφοδοσία της ελληνικής αγοράς με πετρελαϊκά και πετροχημικά προϊόντα.
- στην εξασφάλιση και διατήρηση των στρατηγικών αποθεμάτων της χώρας
- στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του ζητήματος της λαθρεμπορίας στα πετρελαιοειδή.



**ΣΤ.2 Οι στόχοι των ΕΛΠΕ στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ενεργό συμμετοχή στον ενεργειακό μετασχηματισμό και την ανάκαμψη της χώρας.**

*1. Διατήρηση και ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας*

1.1 Ελαχιστοποίηση του κόστους εκμετάλλευσης και λειτουργίας με στόχο τη μεγιστοποίηση των ωφελειών των ευνοϊκών περιθωρίων διύλισης και την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων των μελλοντικών μειωμένων περιθωρίων, στο πλαίσιο της κυκλικής κίνησης των πετρελαϊκών τιμών.

1.2 Ελαχιστοποίηση του κόστους προμηθειών και των δαπανών εμπορίας

1.3 Επενδύσεις εκσυγχρονισμού και βελτίωσης της ενεργειακής και μηχανολογικής απόδοσης

1.4 Σταθεροποίηση της θέσης των διυλιστηρίων στο 25 % των πλέον ανταγωνιστικών διυλιστηρίων διεθνώς.

1.5 Σταθεροποίηση και ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας του Ομίλου στη Ν.Α Ευρώπη. Ελαχιστοποίηση του κόστους εκμετάλλευσης και λειτουργίας

*2. Δράσεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο για την προσαρμογή ρυθμιστικών παρεμβάσεων στις συνθήκες του διεθνούς ανταγωνισμού*

Ενεργή, συνεχής και συστηματική συμμετοχή στα όργανα, τις επιτροπές, φορείς και οργανώσεις διαμόρφωσης, σχεδιασμού και έγκρισης των κανονιστικών πλαισίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ελλάδα με:

α. Συντονισμένες δράσεις προς την κατεύθυνση εναρμόνισης των κρατικών παρεμβάσεων διαμόρφωσης των τιμών με αυτές του διεθνούς ανταγωνισμού και κατ' ελάχιστο του ανταγωνισμού, στο πλαίσιο των περιορισμών της ΕΕ.

β. Συντονισμένες δράσεις προς την κατεύθυνση περιορισμού των αρνητικών επιπτώσεων ορισμένων ευρωπαϊκών πολιτικών, με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών διυλιστηρίων στη λεκάνη της Μεσογείου.

*3. Ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων και εντατικοποίηση των δράσεων στον τομέα της έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων (upstream).*

*4. Ενίσχυση των συμμετοχών στη λειτουργία εκμετάλλευσης και ανάπτυξης των παραγωγικών μονάδων και δικτύων φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού.*

*5. Εντατικοποίηση των δράσεων ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών πεδίων, στο πλαίσιο των επιλογών της ευρωπαϊκής πολιτικής (ΑΠΕ, εξοικονόμηση, δίκτυα).*

5.1 Μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα προετοιμασίας στελεχών με την υλοποίηση προγράμματος υποτροφιών μεταπτυχιακής εξειδίκευσης στους υπό ανάπτυξη επιχειρηματικούς τομείς αναπροσανατολισμού του Ομίλου, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού ενεργειακού σχεδιασμού.